
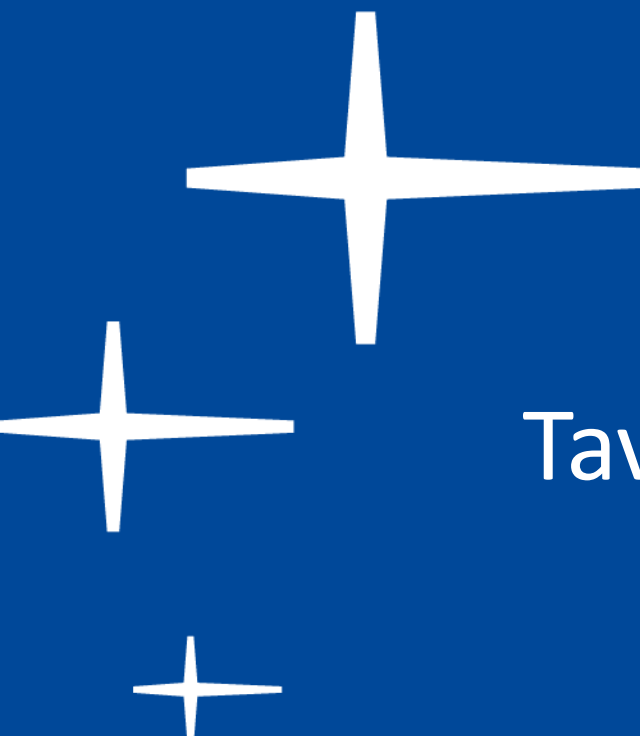

KOKEILUSTA VALTAKUNNALLISEEN URHEILUYLÄKOULUTOIMINTAAN

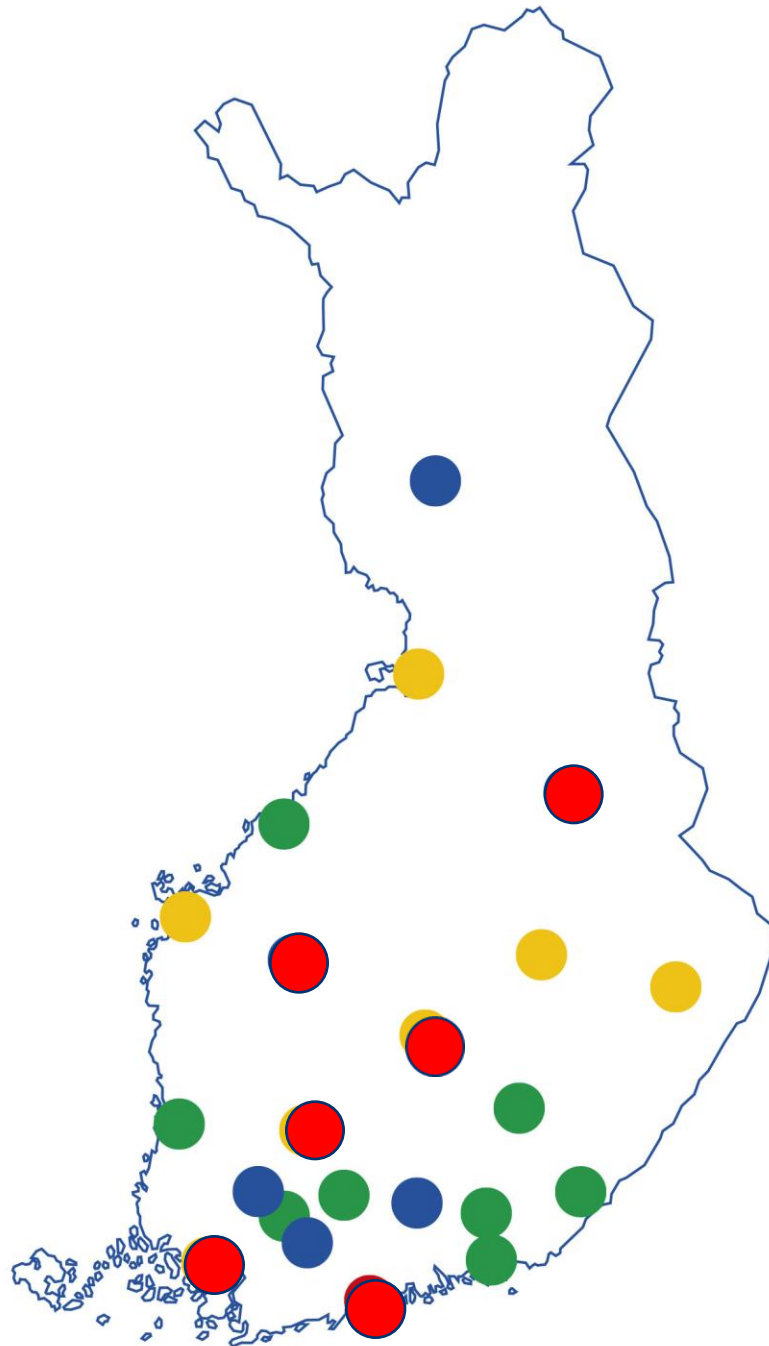
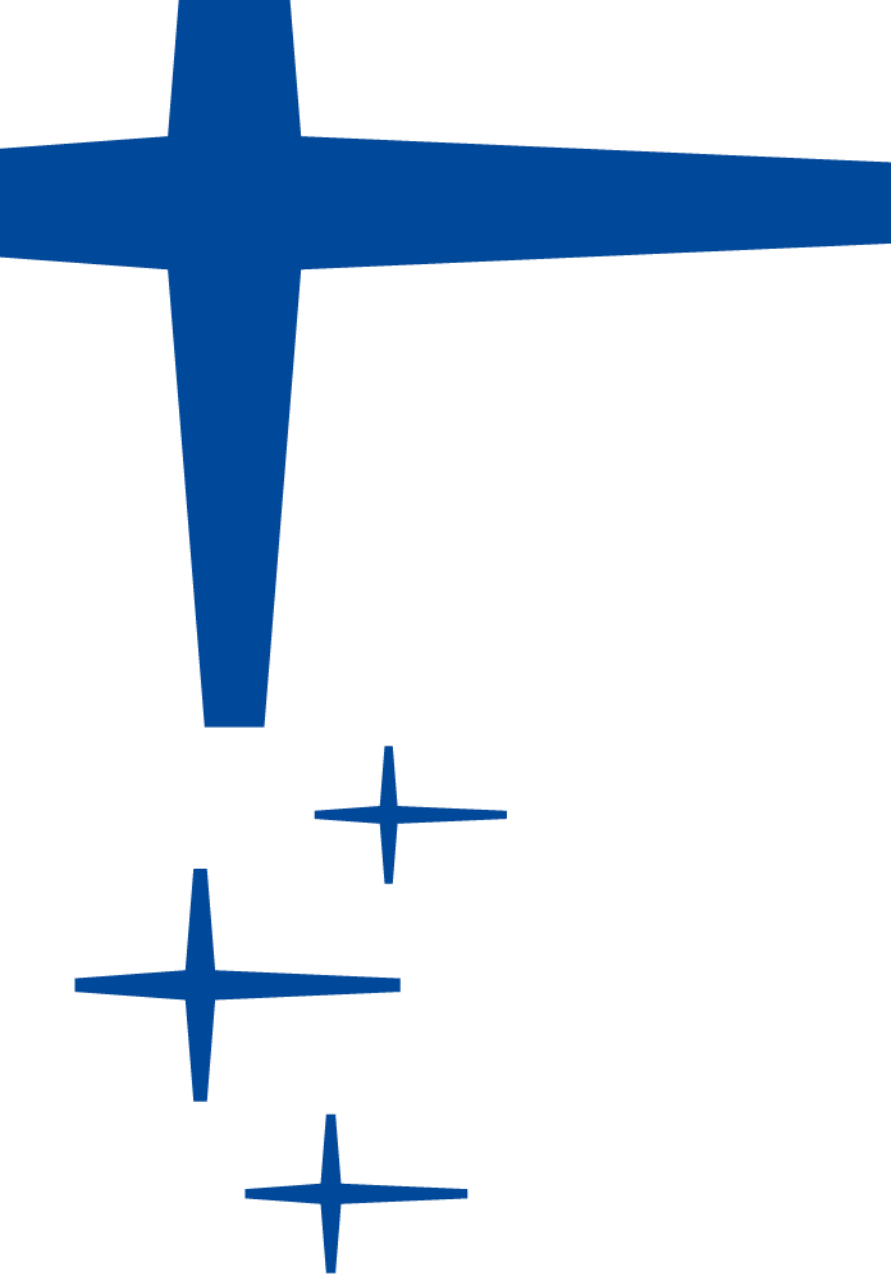
Siirtymävaihe ja toiminnan
vakiinnuttaminen 2020 →

Laura Tast, Antti Paananen

Tavoitteena on saada toisen asteen
urheiluoppilaitosten kaltainen
järjestelmä yläkouluihin

verkosto - rakenne - sisällöt - resurssit

TAVOITE

Seurojen, koulun ja urheiluakatemian suunnitelmallisella yhteistyöllä mahdollistetaan yli 20 h viikoittainen liikunnan, harjoittelun ja urheilun kokonaismäärä.

Valtakunnallisessa urheiluyläkouluverkostossa **yli 50 urheiluyläkoulua** mahdollistaa vähintään 10 h liikuntaa ja harjoittelua kouluviikon yhteydessä. Lisäksi on laaja yläkouluverkosto.

Alueellisesti rakentuu yhtenäinen polku perusasteelta toiselle asteelle, urheiluyläkouluista toisen asteen urheiluoppilaitoksiin.

Urheiluoppilaitoksia on 30.

Kokeilusta siirtymä vakinaiseen urheiluyläkoulutoimintaan Valtakunnallisesti

- + Kolmen lukuvuoden urheiluyläkoulukokeilu päättyy keväällä 2020 (1.8.2017-2020)
- + Urheiluyläkoulutoiminta jatkuu nykyisten 7.-8. luokkien urheiluoppilaiden osalta (+2 v)
- + Kokeilun seurannan ja arvioinnin toteuttamisesta vastaa Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus. Kokeilun arviointi on valmis syksyllä 2020.
- + Valtakunnallisesta soveltuvuuskokeesta lisäksi arviointiprosessi
- + Arvioinnista saatavaan tietoon pohjautuen tehdään verkostossa johtopäätökset ja päätetään..
 - + Urheiluyläkoulutoiminnan ohjeisto ja kriteerit 2020 →
 - + Valtakunnallisen soveltuvuuskoe ja oppilaaksioton suositukset
 - + Urheilijaksi kasvamisen sisältösuosituksista → OPS
 - + Urheiluyläkouluverkoston yhteistyön toimintatapa jatkossa (valtakunnallinen, paikallinen)

Kokeilusta siirtymä vakinaiseen urheiluyläkoulutoimintaan

Paikallisesti

- + Urheiluyläkokeilun kouluilla on ollut koulutuksenjärjestäjän päätös kokeiluun lähtemisestä sekä siihen sitoutumisesta.
- + Tarvitaan urheiluakatemia, koulu ja koulutuksenjärjestäjältä päätös urheiluyläkoulutoiminnan vakinaistamisesta ja sen resurssoinnista
- + Urheiluakatemia on yhteydessä Olympiakomiteaan ja esittää uutta, kriteerien mukaisesti toimivaa koulua urheiluyläkouluksi ja/tai nykyisen urheiluyläkokeilun koulun vakinaistamista
- + Urheiluakatemia ja koulu varmistavat toimintaedellytykset kunnan viranhaltijan tai lautakunnan päätöksellä. Olympiakomitea on tukena valmistelussa tarvittaessa (esim. puoltavat lausunnot).
- + Päätöksessä sitoudutaan ohjeiston ja kriteerien mukaiseen toimintaan sekä toiminnan resurssointiin
- + Urheiluakatemian ja urheiluyläkoulun yhteistyöstä tehdään sopimus

KOKEILUSTA VALTAKUNNALLISEEN URHEILUYLÄKOULUTOIMINTAAN

SIIRTYMÄVAIHE JA TOIMINNAN VAKIINNUTTAMINEN

Uusi urheiluyläkoulutoiminnan malli

Ympäristöissä, joissa toisen asteen urheiluoppilaitos, yläkoulu, lajin valmennuksen keskittymä ja valmennuskeskus/urheiluopisto toimivat kiinteästi yhdessä, voidaan urheiluyläkoulutoimintaa järjestää sovelletusti 8. ja 9. luokilla yleis- tai liikuntapainotteisessa opetuksessa.

Urheiluakatemiatoiminnan ohjeisto ja kriteerit: Urheiluyläkoulut

- + Seurojen, koulun ja urheiluakatemian suunnitelmallisella yhteistyöllä mahdollistetaan yli 20 h viikoittainen liikunnan, harjoittelun ja urheilun kokonaismäärä.
- + Urheiluakatemian urheiluyläkoulut mahdollistavat vähintään 10 h liikuntaa ja harjoittelua kouluviikon yhteydessä urheiluseurojen kanssa tiiviissä yhteistyössä.
- + Urheiluyläkouluja on jokaisessa urheiluakatemiympäristössä. Kumppanuussopimuksien ja säännöllisten tapaamisten avulla varmistetaan urheiluyläkoulutoiminnan laatu ja kriteerien toteutuminen urheiluyläkouluissa.
- + Yhteiset sisällöt ohjaavat päivittäistä toimintaa. Urheiluakatemian yläkouluissa toteutetaan Kasva Urheilijaksi -linjausten mukaista yleisvalmennusta sekä lajin linjaamaa lajivalmennusta.
- + Liikunnanopettajat ja seurojen ammattivalmentajat yhteistyössä rakentavat kehittävää arkea, huomioivat eri tavoitetasot ja tunnistavat yksilöiden tarpeet. Harjoittelu on monipuolista, ohjaa omatoimisuuteen ja lisää nuoren omistajuutta.
- + Nuorelle syntyvät hyvät valmiudet urheilijan uralle sekä toisen asteen opintoihin. Uraohjaus tukee urheilijan siirtymää siihen toisen asteen urheiluoppilaitokseen, jossa on urheilijan kehittymiselle parhaat edellytykset lajin ja valmentautumisen näkökulmasta.

Urheiluyläkouluverkoston rakentaminen ja koordinaatio

- + Urheiluyläkoulu toimii alueellisena osaamiskeskuksena
 - + tekee yhteistyötä muiden yläkoulujen kanssa
 - + sitoutuu urheiluakatemian ja kunnan yhteiseen toimintamalliin ja rakenteeseen, sekä toteuttaa sitä sovitusti
 - + tekee säännöllistä yhteistyötä seurojen kanssa
 - + mahdollisesti jokin erityinen osaamisen alue valtakunnan verkostossa

Ohjeisto: Valmennus

- + **Yläkouluvaiheessa** valmennuksen tulee tukea urheilusta innostuneen nuoren kasvua terveeksi urheilijaksi ja luoda valmiuksia tulevaisuuden vaativampaa harjoittelua varten.
- + Valmennuksessa tarjotaan nuorelle yhteisöllisyyden, ilon, osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia.
- + Urheilu syventää nuoren ymmärrystä omasta osaamisesta ja tavoista harjoitella niin yleisiä taitoja ja ominaisuuksia kuin lajispesifejä asioita. Ymmärtäen kuitenkin, että liikunnallisten perustaitojen hallinta on edellytys lajitaitojen oppimiselle. Valmennus kannustaa myös omatoimiseen harjoitteluun.
- + Valmennuksen lähtökohtana on kokonaisvaltainen lähestymistapa sekä yksilöllisen kasvun ja kehittymisen huomioiminen. Painopiste on nimenomaan oppimisessa.
- + Valmennuksen tukena ovat Kasva urheilijaksi -materiaalit.
- + Yläkouluvaiheessa **fysiikkavalmennuksen** tavoitteena on tutustuttaa ja opettaa erilaisten ominaisuuksien harjoitusmetodeja ja harjoitteita. Samalla tehtävänä on kehittää nuorten urheilijan perusliikuntataitoja ja lisätä monipuolisen harjoittelun määrää.
- + Fysiikkavalmennus tarjoaa nuorelle urheilijalle ilon, osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia. Valmennuksen tavoitteena on syventää urheilijan ymmärrystä omasta osaamisesta, tavoista harjoitella taitoja ja ominaisuuksia sekä kannustaa omatoimiseen harjoitteluun.

Ohjeisto: Asiantuntijatoiminta valmennuksen tukena

- + Valmentaja johtaa prosessia, johon asiantuntija tuo oman osaamisensa. Valmennusprosessin asiantuntijatuki määräytyy urheilijan tason, lajin ja iän perusteella.
- + Yläkouluvaiheessa asiantuntijatoiminta keskittyy valmentajien ja opettajien osaamisen tukemiseen sekä ryhmämuotoisiin urheilijoiden kohtaamisiin.
- + Yläkouluvaiheessa **psykkinen valmennus** tapahtuu ensisijaisesti ryhmämuotoisena oppimisena yhdistettynä lajiharjoitteluun.
- + Yläkouluvaiheessa ja toisella asteella **fysioterapeutti** keskittyy valmentajien osaamiseen ja tarvittaessa ryhmämuotoiseen ohjaukseen ennaltaehkäisevän toiminnan näkökulmasta.
- + Yläkouluvaiheessa **terveystarkastus** suoritetaan kouluterveydenhuollossa 8. luokalla. Kouluterveydenhuollossa on tärkeää olla liikuntalääketieteen asiantuntijuutta niin urheilijoiden kuin muunkin ikäluokan terveyden seurannassa.
- + **Urheiluravitsemuksessa** nuoren urheilijan tukena ovat Kasva urheilijaksi ja Kehity huippu-urheilijaksi -materiaalit. Ryhmämuotoinen valmennus on pääpainopisteenä mm. ravitsemustyöpajojen muodossa.

Seitsemäs valtakunnallinen
yläkouluseminaari

11.-12.3.2021

tai

6.-7.5.2021

URHEILUYLÄKOULUTOIMINNAN OHJEISTO 2017-2020

Urheiluakatemiakoulun yleisohjeisto

- + Koulu sitoutuu Urheilijan polun tavoitteisiin ja liikunnallisen kulttuurin rakentamiseen koulussa
- + Koulu-, lajiliitto- ja seurayhteistyö, joka pohjautuu valtakunnallisesti sovittuihin valmennuksellisiin sisältöihin (monipuolisuus, yleis- ja lajitaito)
- + Kouluajan harjoittelu kiinteä osa lajien harjoittelukokonaisuutta
- + Urheilulliseen elämäntapaan kasvattaminen, urheilijana kasvaminen
- + Koulun käytössä urheiluun sopivat olosuhteet
- + Koulu kuuluu urheiluakatemiaverkostoon
- + Koulu on nimennyt urheiluakatemian yhteyshenkilön ja opinto-ohjauksen vastuhenkilön
- + Urheilijasopimus käytössä ja sitouduttu noudattamaan voimassaolevia antidopingsäännöstöjä sekä urheilun eettisiä periaatteita
- + Koulu on rekisteröitynyt Liikkuva koulu -ohjelmaan ja sitoutunut liikunnallistamaan koko koulun toimintakulttuuria

Urheiluytläkouluoohjeisto

- + Urheilukoulun tavoite on mahdollistaa liikuntaa/urheilua 10h->/koulu vko klo 8-16 välillä (esim. 7.lk/6-10, 8.lk/8-10vkt, 9.lk/10->vkt)
- + Kiinteä lajiliitto ja seurayhteistyö, mahdollisia painopistelajeja (Urheilijan polku, koulu-lajiliitto-seura sopimus)
- + Liikunnanopettajat ja opettajavalmentajat mukana esim. yleisvalmennuksen vetäjänä
- + On mukana mahdollisessa valtakunnallisessa valintakoejärjestelmässä
- + Urheilukoululle laaditaan visio ja vuosittaiset tavoitteet. Koulukohtaista toimintasuunnitelmaa kehitetään yhteistyössä urheiluakatemia kanssa
- + Koulu on alueellinen osaamiskeskus
- + Urheilijaa toisen asteen opintoihin valmistava opinto-ohjausjärjestelmä
- + Koulu osallistuu alueellisiin ja valtakunnallisiin verkostotapaamisiin sekä sitoutuu osaamisen kehittämiseen ja yhteistyöhön.
- + On mukana koulun henkilöstön huomioimisen kehittämissuunnitelmassa
- + Urheilukoulutoiminta on määritelty koulukohtaisessa OPS:ssa
- + **Urheiluytläkoulutoiminnan koordinointiin sekä koulujen, seurojen ja huoltajien yhteistyöhön osoitetaan riittävä määrä resursseja (uusi)**
- + **Urheiluytläkoulussa on nimetty koordinaattori, jolle on osoitettu riittävästi työaikaa (uusi)**

Urheiluyläkoulukokeilu

- + Kokeilu 1.8.2017-2020 (+2 v)
- + Urheiluyläkoulukokeilu on kokonaisuus. Ensimmäisen kolmen vuoden aikana kehitetään valtakunnallista urheiluyläkoulutason toimintamallia Olympiakomitean kriteerien ja ohjauksen mukaisesti
- + Mukaan lähtevät koulut ovat osa urheiluakatemiaverkostoa ja saavat Olympiakomitean urheiluyläkoulustatuksen. Koulut sitoutuvat yhteiseen valtakunnalliseen koordinointiin, kehittämistoimintaan, seurantaan ja arviontiin. Seurannan ja arvioinnin toteuttamisesta vastaa Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus.
- + Soveltuvuuskokeena Olympiakomitean hyväksymä valtakunnallinen soveltuvuuskoe
- + Urheilijana kasvaminen –valinnaisuus (2h/vko) lisätään kokeiluryhmän viikko-ohjelmaan
- + Koulu mahdollistaa lukujärjestykseen liikuntaa/urheilua 10h->/kouluviikko ~klo 8-16 välillä
- + Digioppimishanke kokeiluryhmällä koulun määrittelemällä tavalla
- + Kokeilun avulla rakentuu malli, jossa oppilas saa ohjausta elämäntaitojensa kehittämiseen sekä valmiuksia opintojen ja urheilun vaativampaan yhdistämiseen
- + Tavoitteena on malli, jossa osa koulupäivään liittyvistä harjoituksista korvaa esim. seuran iltaharjoituksen.